

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор
Н.М. Іщенко
2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Філософія»

підготовки бакалаврів
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»
професійної кваліфікації «Фармацевт»

Миколаїв 2018

Робоча програма з «Філософії» для студентів за напрямом підготовки 226 «Фармація, промислова фармація» затверджена на засіданні кафедри «Соціології».

Укладач: Гавеля В.,Л. д. філос. н., професор

Протокол від. "13" лютого 2018 року № 7

Завідувач кафедри

к.п.н. Сай Д.В.

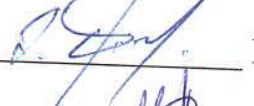
Схвалено науково-методичною радою факультету соціології, протокол від "22" лютого 2018 року № 5

Голова

проф. Гавеля В.Л.

Робочу програму погоджено:

- директор медичного інституту Грищенко Г.В.
- начальник навчально-методичного відділу Потай І.Ю.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»	Рік підготовки:	1
Загальна кількість годин – 90		Семестр: - 1	- 1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції: - 10	- 4
		Практичні: - 20	- 8
		Самостійна робота: - 60	- 78
		Вид контролю:	залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить: - 0,3

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Філософія” складена відповідно до Стандарту вищої освіти України, освітньої програми: бакалавр фармації, галузі знань 22 «Охорона Здоров'я», спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація», професійної кваліфікації: **фармацевт**.

Опис навчальної дисципліни

Курс «Філософія» слугує теоретичним фундаментом циклу соціально-гуманітарних дисциплін та забезпечує інтеграцію гуманітарного та природничого знання завдяки висвітленню світоглядних та загальнонаукових проблем у їх історичному розвитку та в сучасності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система поглядів на світ в цілому і місце в ньому людини, її здібності пізнавати світ і впливати на нього.

Міждисциплінарні зв'язки: Філософія пов'язана з історією, соціологією, культурологією, політологією, економічною теорією, соціальною психологією, біоетикою тощо.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Філософія” є формування теоретичних засад духовної культури особистості, які відповідають сучасним викликам та запитам, що постають у медико-фармацевтичній практиці.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Філософія” студентами є:

здобути:

- інтегральне розуміння логіки соціокультурного розвитку людства;

ЗНАТИ:

- основні філософські категорії та поняття, витоки та специфіку історичного розвитку філософії;
- основні філософські підходи до розв'язання фундаментальних філософських проблем;

ВМІТИ:

- логічно та творчо мислити задля ефективного розв'язання проблем власного особистісного розвитку та власної медико-фармацевтичної практики;
- критично аналізувати сучасні соціокультурні проблеми на основі засвоєного філософського знання;
- обирати належні цінності та керуватися ними у власній медико-фармацевтичній практиці;
- користуватися критеріями істини у медико-фармацевтичній практиці;
- інтерпретувати історико-методологічні принципи філософського пізнання природи і суспільства та їх взаємодії;
- застосовувати загальнонаукові та конкретно наукові методи пізнання та практичної діяльності;
- застосовувати філософські знання для розуміння культурних традицій та їх впливу на розвиток різних галузей медицини.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами

компетентностей:

1. інтегральна:

формування теоретичних засад світогляду та концептуальних принципів духовного розвитку особистості; формування інтегрального розуміння логіки соціокультурного розвитку людства;

2. загальні:

здатність абстрактного, логічного мислення, аналізу і синтезу;

здатність оперувати філософським та загальнонауковим понятійно-категоріальним апаратом;

здатність самостійно опрацювати першоджерельну літературу на високому теоретичному рівні;

відкритість до діалогу;

здатність критично аналізувати сучасні соціокультурні проблеми на основі засвоєного філософського знання;

здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді;

здатність вирішувати теоретичні та практичні проблеми на основі отриманих філософських знань;

здатність генерувати нові ідеї на основі аналітично-синтетичного опрацювання філософської проблематики;

3. спеціальні (фахові, предметні):

здатність взаємодіяти з пацієнтом на основі етичних засад;

здатність до комплексного аналізу та прийняття виваженого рішення у медико-фармацевтичній практиці;

вміння користуватися критеріями істини у медико-фармацевтичній практиці;

вміння враховувати культурні, соціальні та економічні особливості особистості пацієнта у власній медико-фармацевтичній практиці.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	Інтегральна	формування теоретичних засад світогляду та концептуальних принципів духовного розвитку особистості	формування інтегрального розуміння логіки соціокультурного розвитку людства;		
2.	Загальні	здатність критично аналізувати сучасні соціокультурні проблеми на основі засвоєного філософського знання;	- здатність абстрактного, логічного мислення, аналізу і синтезу; - здатність оперувати філософським та загальнонауковим понятійно-категоріальним апаратом; - здатність самостійно опрацювати першоджерельну літературу на високому теоретичному рівні; - здатність вирішувати теоретичні та практичні проблеми на основі отриманих філософських знань; - вміння	відкритість до діалогу; - здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді;	здатність генерувати нові ідеї на основі аналітичного-синтетичного опрацювання філософської проблематики;

			користуватися критеріями істини у медико-фармацевтичній практиці;		
3.	Спеціальні		- вміння користуватися критеріями істини у медико-фармацевтичній практиці; - вміння враховувати культурні, соціальні та економічні особливості особистості пацієнта у власній медико-фармацевтичній практиці		- здатність взаємодіяти з пацієнтом на основі етичних засад; - здатність до комплексного аналізу та прийняття виваженого рішення у медико-фармацевтичній практиці

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин - 3 кредити ЄКТС.

Змістовий модуль 1. Історичний розвиток предмету філософії

Тема 1. Філософія і світогляд. Філософія і наука.

Місце філософії в самопізнанні людини. Філософія і світогляд. Світогляд як духовно-практичний спосіб освоєння світу. Світогляд як форма самовизначення людини. Структура світогляду. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий і філософський. Філософія як теоретична форма світогляду.

Предмет філософії. Специфіка філософського освоєння дійсності. Основні теми філософствування: людина і світ, мислення і буття, духовне і тілесне. Структура філософського знання (метафізика, онтологія, гносеологія, етика, естетика).

Філософія в системі духовної культури. Філософія і медицина. Основні функції філософії. Соціальна спрямованість філософського знання. Духовно-творча природа філософії.

Тема 2. Філософія Давнього світу.

Становлення філософсько-теоретичної думки. Співвідношення філософії і мудрості. Історія філософії як напрямок філософії знання.

Давньокитайська і давньоіндійська філософія. Людина в філософії і культурі Стародавнього Сходу. Даосизм. Конфуціанство. Буддизм. Ідеї філософії Стародавнього Сходу в сучасній медичній культурі.

Антична філософія. Космоцентризм давньогрецької філософії. Досократівська філософія (Мілетська школа, Геракліт, Піфагор, Елейська школа, Атомісти). Класична давньогрецька філософія. Антропологічний поворот у філософії софістів і Сократа. Синтетичний період класичної грецької філософії: Платон та Арістотель. Специфіка філософії еллінізму (епікуреїзм, стоїцизм, скептицизм). Римська антична філософія. Неоплатонізм.

Тема 3. Філософія Середніх Віків та Відродження

Релігійний характер філософської думки Середньовіччя. Теоцентризм. Вчення про людину. Віра і знання. Основні напрямки розвитку християнської філософії: апологетика, патристика, схоластика, містика. Реалізм і номіналізм. Філософія Томи Аквінського. Теорія двоїстої істини. Гален і схоластична медицина.

Філософія Відродження. Атропоцентричний характер філософії Відродження. Гуманізм і проблеми індивідуальності. Натурфілософія епохи Відродження. Утопізм. Реформація.

Тема 4. Філософія Нового часу. Класична німецька філософія.

Філософія Нового часу. Механіцизм та деїзм. Проблема методу наукового пізнання: емпіризм та раціоналізм. Філософське обґрунтування нової картини світу: Бекон, Декарт, Спіноза, Ляйбніц, Локк, Берклі. Проблеми буття, людини і суспільства в філософії Просвітництва.

Класична німецька філософія. Кант як засновник німецької класичної філософії. Кант про дуалізм світу людського буття: природний і моральний. Філософія абсолютної ідеї та діалектика Гегеля. Антропологізм Фойєрбаха.

Тема 5. Сучасна західна філософія

Критичний перегляд класичної моделі світорозуміння. Програма радикального оновлення філософії: позитивізм, філософія життя, марксизм. Відкриття несвідомих поривів життя: А. Шопенгаур, Ф. Ніцше, З. Фройд, А. Бергсон.

Криза цінностей західної цивілізації ХХ ст. і розвиток філософії. Проблема раціонального і ірраціонального як ключова в філософії ХХ ст. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Особливості інформаційного суспільства (Д. Белл, А. Тофлер). Технократизм, його критика. Технократизм і медицина.

Німецький екзистенціалізм (М. Гайдеггер, К. Ясперс. Французький екзистенціалізм (Ж.П. Сартр, А. Камю, Г. Марсель).

Еволюція релігійної філософії в у ХХ ст. Філософія неотомізму. Концепція християнського еволюціонізму П. Теяра де Шардена.

Історичні форми позитивізму. Неопозитивізм. Філософія модерну і постмодерну. Постпозитивізм та аналітична філософія. Критика цінностей західної цивілізації. Методи емансипації свідомості: феноменологія Е. Гуссерля, герменевтика Г. Гадамера.

Тема 6. Українська філософія

Філософська думка в Україні. Джерела української філософської культури. Національні особливості української філософії. Міфологічний світогляд праукраїнського етносу. Становлення християнського світогляду на Русі. Філософія Київської Русі (XI – XIV ст.)

Філософія Києво-Могилянської академії.

Розвиток “філософії серця”: Г. Сковорода, М. Гоголь, П. Юркевич.

Філософія Кирило-Мифодіївського братства. Проблема національної ідентичності та українська національна ідея у поглядах І. Франка, Липинського, Донцова.

Концепція ноосфери В. Вернадського. Основні напрямки розвитку української філософії ХХ ст. Київська філософська школа. Філософія української діаспори (Д. Чижевський, Рудницький, Мірчук та інші).

Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні проблеми філософії

Тема 1. Онтологія: філософське вчення про буття

Поняття метафізики та онтології. Історичний розвиток філософських інтерпретацій буття та небуття. Класична і неklasична онтологія. Основні онтологічні концепції: матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм. Форми та рівні буття. Буття людини, природи, суспільства. Проблема субстанції як першооснови всіх форм буття.

Неklasичні онтологічні концепції Н. Гартмана та М. Гайдеггера.

Історичний розвиток філософських тлумачень матерії. Єдність матерії і руху. Типи та моделі руху. Простір і час як атрибути матерії. Фізичний, біологічний, соціальний, психологічний простір і час. Філософські та наукові трактування простору і часу.

Тема 2. Філософія свідомості. Філософська антропологія

Свідомість в структурі людської життєдіяльності. Свідомість, мова і мовлення. Структура свідомості. Свідомість і самосвідомість. Основні функції свідомості. Проблема природи свідомості та співвідношення мозку і свідомості: фізикалізм та дуалізм. Свідомість крізь призму психоаналітичної теорії З. Фрейда.

Феномен несвідомого, його природа та функції. Місце несвідомого в духовному світі і бутті людини. Колективне несвідоме у теорії К. Юнга.

Проблеми людського буття у філософії. Сутність та існування людини в історії філософії. Проблема походження людини. Природні, соціальні та духовні виміри людського буття. Індивід, особа та особистість як специфічні рівні існування людини.

Свобода і відповідальність як фундаментальні атрибути людського існування. Філософська проблема взаємовідношення душі і тіла людини: дуалізм та внутрішні суперечності природи людини крізь призму філософських концепцій різних епох. Філософська антропологія ХХ ст.: концепції Е. Кассірера, Г. Плеснера, А. Гелена та М. Шелера.

Конструктивне та деструктивне в природі людини. Проблема тілесності. Духовне і тілесне, психічне і соматичне у західній і східній медичних парадигмах.

Проблема сенсу життя і самореалізації людини. Життя і смерть в духовному досвіді людства. Проблеми гуманізму і його історичні типи: античний, ренесансний, сучасний. Гуманізм і медицина.

Тема 3. Гносеологія: проблема пізнання та істини. Феномен науки.

Пізнання як форма духовного освоєння дійсності та самореалізації людини. Гносеологія та епістемологія. Предмет теорії пізнання, її основні принципи. Структура пізнавального процесу: об'єкт, суб'єкт, предмет, засіб, результат, методи пізнання.

Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Медичний діагноз як єдність чуттєвого і раціонального в пізнанні.

Проблема пізнаваності світу: гносеологічний оптимізм, агностицизм, скептицизм. Істина як процес (об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна істина). Істинність і

хибність. Істина і вірогідність. Істина і правда. Критерії істини. Основні концепції істини: кореспондентна, когерентна, прагматична, конвенціональна. Відповідальність за помилку в медицині.

Специфіка і логіка наукового пізнання та його етапи (проблема, факт, гіпотеза, концепція, теорія, ідея як форма наукового знання). Наука і поза наукові форми пізнання (буденне, релігійне, художнє). Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання. Специфіка клінічного мислення.

Проблема розвитку науки: епістемологічний еволюціонізм, епістемологічний анархізм, теорія наукових революцій. Наука як соціокультурний феномен та соціальний інститут. Етос науки.

Тема 4. Соціальна філософія та філософія історії.

Соціальна філософія в системі філософського знання. Специфіка і об'єкт соціального пізнання. Основні підходи до розуміння суспільства. Суспільство як система соціальних відносин. Типологія соціальних відносин. Система регуляції соціальних відносин.

Особливості історичних типів суспільства: аграрного, індустріального, постіндустріального. Концепція «відкритого суспільства» К. Поппера. Теорія соціальної стратифікації і соціальної мобільності (П. Сорокін, Т Парсонс).

Етносоціальні процеси в системі суспільних відносин. Історичні форми спільностей людей (рід, плем'я, народність, нація). Взаємозв'язок національного та загальнолюдського в сучасному світі.

Культура як об'єкт філософського аналізу. Культура як спосіб людського буття. Символічна природа культури. Діалогічний характер культури. Типологія культури. Етнічна, національна, світова культура. Елітарна, масова культура і субкультура. Проблема консюмеризму та масової культури (Х. Ортега-і-Гассет, Т. Адорно, М. Горкгаймер). Національне і загальнолюдське в культурі. Українська національна культура в контексті світової культури, проблема її розвитку. Проблеми і перспективи сучасної цивілізації.

Функції культури в розвитку суспільства. Культура як спосіб самовизначення і розвитку особи. Проблема гуманізації і гуманітаризації медичної культури в її історичному розвитку.

Культура і цивілізація. Східна і західна модель культури і їх взаємовпливи. Плюралізм сучасних культур і цивілізацій. Циклічна концепція О. Шпенглера.

Історія як предмет філософського дослідження. Суб'єкти історичного процесу. Рушійні сили історичного процесу. Формаційне і цивілізаційне тлумачення історичного процесу. Проблема спрямованості і сенсу історії Концепція прогресивного і регресивного руху історії. Концепція «Осьового часу» К. Ясперса. Ідея кінця історії. Постісторичний стан суспільства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	усьог	у тому числі	усього	у тому числі

	о	л	се м	ла б.	інд .	с. р.		л	се м	ла б.	інд .	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Історичний розвиток предмету філософії												
Тема 1 Філософія і світогляд. Філософія і наука.	8	1	2	-		6						
Тема 2. Філософія Давнього світу	9	1	2	-		6						
Тема 3. Філософія Середніх Віків та Відродження	9	1	2	-		6						
Тема 4. Філософія Нового часу. Класична німецька філософія.	9	1	2	-		6						
Тема 5. Сучасна західна філософія	10	1	2	-		6						
Тема 6. Українська філософія	9	1	2	-		6						
Разом за змістовим модулем 1	54	6	12	-		36						
Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні проблеми філософії												
Тема 1. Онтологія: філософське вчення про буття	8	1	2			6						
Тема 2. Філософія свідомості. Філософська антропологія	9	1	2			6						
Тема 3. Гносеологія: проблема пізнання та істини. Феномен науки.	9	1	2			6						
Тема 4. Соціальна філософія та філософія історії.	10	1	2			6						
Разом за змістовим модулем 2	36	4	8			24						
Підготовка індивідуального завдання - есе												
Усього годин	90	10	20			60						

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія і світогляд. Філософія і наука.	1
2	Філософія Давнього світу	1
3	Філософія Середніх Віків та Відродження	1
4	Філософія Нового часу. Класична німецька філософія.	1
5	Сучасна західна філософія	1
6	Українська філософія	1
7	Онтологія: філософське вчення про буття	1
8	Філософія свідомості. Філософська антропологія	1
9	Гносеологія: проблема пізнання та істини. Феномен науки.	1
10	Соціальна філософія та філософія історії.	1
	Разом	10

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія і світогляд. Філософія і наука.	2
2	Філософія Давнього світу	2
3	Філософія Середніх Віків та Відродження	2
4	Філософія Нового часу. Класична німецька філософія.	2
5	Сучасна західна філософія	2
6	Українська філософія	2
7	Онтологія: філософське вчення про буття	2
8	Філософія свідомості. Філософська антропологія	2
9	Гносеологія: проблема пізнання та істини. Феномен науки.	2
10	Соціальна філософія та філософія історії.	2
	Разом	20

План семінарських занять

Тема 1. Філософія і світогляд. Філософія і наука.

1. Філософія і світогляд. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, філософський та науковий.
2. Структура філософського знання. Функції філософії.
3. Філософія та наука.
4. Філософські та наукові методи. Їх класифікація та характеристика.

Тема 2. Філософія Давнього Світу.

1. Східна та Західна філософські парадигми.

2. Філософія Давнього Китаю та Давньої Індії.
3. Грецька Антична філософія:
 - а) досократівський період;
 - б) класичний період;
 - в) Елліністичний період.

Тема 3: Філософія Середньовіччя та Відродження.

1. Особливості християнського світогляду та його роль у середньовічній філософії. Головні етапи та проблематика середньовічної філософії.
2. Філософія Аврелія Августина.
3. Схоластика: а) проблема віри і розуму;
б) раціональні докази існування Бога;
в) проблема універсалій.
4. Філософія Відродження:
 - а) антропоцентричний гуманізм;
 - б) утопізм;
 - в) нове природознавство.

Тема 4: Філософія Нового часу. Класична німецька філософія.

1. Особливості філософії Нового часу.
2. Два методи наукового пізнання: емпіризм у філософії Френсіса Бекона та раціоналізм у філософії Рене Декарта.
3. Теорія суспільного договору: порівняння концепцій Томаса Гобса та Джона Локка.
4. Загальна характеристика філософії Просвітництва. "Коперніканський поворот" у філософії Імануїла Канта.
5. Філософія Георга Гегеля.

Тема 5: Сучасна західна філософія.

1. Особливості неklasичної філософії (XIX - XX ст).
2. Раціоналістична філософія:
 - а) позитивізм;
 - б) марксизм.
3. Ірраціоналістична філософія:
 - а) філософія Артура Шопенгауера;
 - б) філософія Фрідріха Ніцше.
4. Екзистенціалізм та персоналізм XX ст.

Тема 6: Українська філософія.

1. Особливості міфологічного світогляду та національної ментальності українців. Специфіка української філософії.
2. Огляд проблематики основних етапів української філософії:
 - а) філософія Доби Київської Русі;
 - б) філософія Доби Козацької Держави: Києво-Могилянська академія;
 - в) філософія Романтизму: Кирило-Мефодіївське братство.
3. Філософія Григорія Сковороди.
4. Проблема національної ідеї та мови Олександра Потебні та Івана Франка.
5. Вчення про ноосферу Володимира Вернадського.

Тема 7: Онтологія: філософське вчення про Буття.

1. Основні категорії онтології: буття, субстанція, небуття, становлення. Форми буття.
2. Онтологія та метафізика.
3. Класична онтологічна парадигма:
 - а) ідеалізм та матеріалізм;
 - б) монізм, дуалізм, плюралізм.
4. Некласична онтологічна парадигма Н. Гартмана та М. Гайдеггера.
5. Матерія:
 - а) форми матерії;
 - б) простір та час: натуралістичні (субстанціалістська теорія Ньютона та теорія відносності Айнштейна) та культурологічні концепції.
 - в) рух: форми, моделі руху, розвиток.

Тема 8: Філософія свідомості. Філософська антропологія.

1. Проблема природи свідомості: фізикалізм та дуалізм. Структура свідомості. Свідомість і мова. Самосвідомість.
2. Свідомість у психоаналізі Зигмунда Фрейда. Колективне несвідоме в концепції Карла Юнга. Поняття архетипів.
3. Свідомість крізь призму феноменології Едмунда Гуссерля.
4. Сутність людини. Проблема походження людини.
5. Антропологічні концепції Ернста Касірера, Макса Шелера, Арнольда Гелена, Гельмута Плеснера.

Тема 10: Гносеологія: проблема пізнання та істини. Феномен науки.

1. Гносеологія та епістемологія. Рівні та форми пізнання. Типи знання.
2. Проблема пізнаваності світу: гносеологічний оптимізм, скептицизм та агностицизм. Проблема істини: типи істини та концепції.
3. Рівні наукового пізнання та форми наукового знання.
4. Концепції наукового розвитку: епістемологічний еволюціонізм Стівена Тулміна, епістемологічний анархізм Пола Фойерабенда, концепція наукових революцій Томаса Куна.
5. Історичні типи наукової раціональності: класична, некласична та постнеокласична наука.

Тема 11: Соціальна філософія. Філософія історії.

1. Основні філософські підходи до трактування суспільства.
2. Історичні типи суспільства: аграрне, індустріальне, постіндустріальне.
3. Культура та цивілізація. Типологія культур.
4. Проблема масової культури. "Бунт мас" Хосе Ортеги-і-Гассета.
5. Історія як предмет філософського дослідження:
 - а) проблема мети та кінця історії;
 - б) проблема законів історичного розвитку та критика історицизму;
 - в) концепція "Осьового часу" Карла Ясперса.

8. Самостійна робота

Самостійна робота є важливою складовою оволодіння навчальним матеріалом курсу "Філософія". Самостійна робота може виконуватись у бібліотеці університету, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. На кафедрі створено методичний

кабінет-бібліотеку, де студенти мають змогу збирати матеріал і отримувати консультації для виконання самостійної роботи.

Зміст самостійної роботи з курсу “Філософія” визначається програмою дисципліни, методичними матеріалами та завданнями, отриманими від викладача.

Самостійна робота з “Філософії” здійснюється у двох організаційних формах: традиційній та індивідуальній.

Традиційна самостійна робота виконується у вільний від занять час, здебільшого поза аудиторією або у методичному кабінеті-бібліотеці кафедри. Вона включає підготовку до лекцій, практичних занять, індивідуальних завдань з дисципліни. До останніх належать: написання есе, підготовка рефератів, вирішення проблемних завдань. Викладачі кафедри проводять консультування студентів відповідно до затвердженого графіка. Зміст індивідуальних завдань сформовано таким чином, щоб сприяти формуванню світогляду студентів-фармацевтів, зростанню їх комунікативної компетенції.

Індивідуальна самостійна робота виконується відповідно до визначених завдань та сприяє поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для вирішення практичних завдань. Дана форма самостійної роботи представлена написанням рефератів та есе на основі опрацювання першоджерел.

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія і світогляд. Філософія і наука.	6
2	Філософія Давнього світу	6
3	Філософія Середніх Віків та Відродження	6
4	Філософія Нового часу. Класична німецька філософія.	6
5	Сучасна західна філософія	6
6	Українська філософія	6
7	Онтологія: філософське вчення про буття	6
8	Філософія свідомості. Філософська антропологія	6
9	Гносеологія: проблема пізнання та істини. Феномен науки.	6
10	Соціальна філософія та філософія історії.	6
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

передбачають написання есе на основі опрацювання першоджерел. В есе обсягом від 4 до 6 сторінок студент повинен висвітлити основні ідеї прочитаного філософського тексту, проаналізувати актуальність цих ідей для сучасності та висловити власний погляд на обрану проблематику.

Пропоновані теми есе:

1. Теоретичні витоки громадянського суспільства в політичній філософії Арістотеля (за працею Арістотеля «Політика»).
2. Добро, щастя та діяльність людини в інтерпретації Арістотеля (за працею Арістотеля «Нікомахова етика»).

3. Витоки суб'єктивної концепції часу філософія Аврелія Августина (за працею Аврелія Августина «Сповідь»).
4. Етичний ідеал у філософії стоїцизму (за працею Сенеки «Моральні листи до Луцилія»).
5. Нова ідентичність Модерну (за працею М. Гайдеггера «Час картини світу»).
6. Проблема методу в раціоналізмі Нового часу (за працею Р. Декарта «Роздуми про метод»).
7. Трагізм людського існування в інтерпретації Б. Паскаля (за працею Б. Паскаля «Думки»).
8. Прогрес та історія у філософії Просвітництва (за працею І. Канта «Ідея всезагальної історії у всесвітньо-громадянському плані»).
9. Проблема самопізнання: людина як мікрокосм (за працею Г. Сковороди «Наркіс»).
10. Проблема віри та раціональності: «трагічний герой» та «лицар віри» у філософії С. К'єркегора (за працею С. К'єркегора «Страх і тремтіння»).
11. Проблема бунту в екзистенціалізмі А. Камю (за працею А. Камю «Бунтівна людина»).
12. Християнський еволюціонізм як спроба примирення релігійних та наукових поглядів на природу людини і всесвіту (за працею П. Тейяра де Шардена «Феномен людини»).
13. «Відкрите суспільство»: перспективи ліберальної демократії (за працею К. Поппера «Відкрите суспільство та його вороги»).
14. Вплив науки на появу масової культури та вплив масової науки на сучасний розвиток науки (за працею Х. Ортеги-і-Гассета «Бунт мас»).
15. Людина масової культури та ідеологія консюмеризму (за працею Герберта Маркузе «Одновимірна людина»).
16. Сучасність як заперечення лінійності історії (за працею Ж. Бодріяра «Ілюзія кінця або страйк подій»).

10. Завдання для самостійної роботи

забезпечують поглиблене вивчення студентами тем семінарських занять. До кожної теми пропонуються такі додаткові питання для самостійного опрацювання:

Тема 1.

1. Предмет філософії в контексті історії філософії.
2. Міфологія та міфотворчість у сучасному світі.
3. Філософія і медицина.

Тема 2.

4. Східна медична парадигма. Філософія йоги.
5. Правило «золотої середини», золоте правило моральності та поняття обов'язку у філософії Давнього світу.

Тема 3.

1. Концепція Аврелія Августина про Град Божий та Град Земний.
2. Порівняння середньовічного та ренесансного гуманізму.
3. Реформація. Вплив протестантської етики на розвиток капіталізму крізь призму концепції М. Вебера.

Тема 4.

1. Свобода та відповідальність у філософії Б. Спінози та Д. Г'юма.
2. Проблема субстанції у філософії Б. Спінози та Г. Ляйбніца.
3. Вплив матеріалізму Просвітництва на формування західної медичної парадигми. Поняття «людина-машина» у філософії Ж. де Ла Метрі.
4. Філософія Романтизму та проблема національної ідентичності.
5. Антропологізм філософії Л. Фойєрбаха.

Тема 5.

1. Неотомізм Ж. Марітена.
2. Персоналізм у філософії ХХ ст.
3. Філософія структуралізму.
4. Герменевтика.

Тема 6.

1. Реформаційні ідеї в Україні. Філософсько-релігійні погляди І. Вишенського.
2. Острозький культурно-освітній осередок.
3. Філософські погляди представників Кирило-Мефодіївського братства.

Тема 7.

1. Концепція руху у філософії Арістотеля.
2. Синергетика – теорія самоорганізації.

Тема 8.

1. Свідомість та мова.
2. Проблема штучного інтелекту.
3. Тілесність людини і культура.
4. Цілі існування людини в концепції А. Печчеї.

Тема 9.

1. Інтуїція в науковому пізнанні. Інтуїція в медичній практиці.
2. Пізнання і творчість. Концепції творчості в історії філософії.
3. Соціокультурна детермінованість процесу пізнання.
4. Наука як соціальний інститут. Етос науки.

Тема 10.

1. Становлення ідеї громадянського суспільства в історії філософії.
2. Типи субкультур.

16

3. Проблема рушійних сил історії.
4. Філософія історії Г. Гегеля.

11. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання: усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи; блиц-опитування; дискусії з проблемних ситуацій; реферативні виступи; тестування студентів в письмовій формі; виконання письмових завдань тощо.

12. Методи контролю

Види контролю: поточний і підсумковий. Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану — залік. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння навчального матеріалу. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять за 4-ри

бальною (національною) шкалою: усне опитування, письмові завдання, тести, реферати, есе тощо. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни “Філософія” є семестровий залік. Ця форма підсумкового контролю полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі виконаних ним вищевказаних видів робіт на семінарських заняттях. Семестровий залік з “Філософії” проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності на кожному практичному занятті здійснюється у вигляді контролю вихідного і кінцевого рівня знань.

Контроль вихідного рівня знань.

Контроль вихідного рівня знань відображає результат засвоєння студентами матеріалу на забезпечуючих кафедрах і курсах, а також самостійної поза аудиторної підготовки студентів до відповідної теми заняття.

Контроль вихідного рівня знань здійснюється у вигляді усного опитування (див. методичні матеріали до практичного заняття), замальовки схем (див. список рекомендованих для зарисовки схем) і заповнення клішованих малюнків (див. зразки клішованих малюнків). Тривалість контролю вихідного рівня знань 20-25 хвилин.

Засоби діагностики успішності навчання:

У процесі навчання студентів використовуються такі методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, дидактичні тести, спостереження, методи графічного контролю, методи програмованого і лабораторного контролю. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється:

- систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та тестових завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань.

- модульний контроль у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, написання студентами поточних письмових тестових завдань, практичних завдань за змістовними модулями ;

- оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи на основі перевірки роботи (змістовність і конкретність, достатня повнота викладення питання; завершеність викладення кожної думки, відсутність повторів; економічна грамотність; правильність оформлення роботи) та її захисту.

Поточне тестування та самостійна робота	Іспит	Сума Балів
---	-------	---------------

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Всього		
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	120	80	200

T1, T2 ... T10 – змістовні теми.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Загальна оцінка навчальної діяльності студента на кожному занятті є комплексною і проставляється викладачем на заключному етапі заняття до “Журналу обліку відвідувань та успішності студентів”, старостою – до “Відомості обліку успішності і відвідування занять студентами” у вигляді оцінок за традиційною чотирибальною шкалою: “5”, “4”, “3”, “2” та у балах.

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
“5”	19
“4”	15
“3”	12
“2”	0

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для заліку
від 120 до 200 балів	“зараховано”
менше 120 балів	“не зараховано” з можливістю повторного складання
менше 120 балів після 1 складання та 2 перескладань	“не зараховано” з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Максимальна кількість балів (200 балів), яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “5” – 19 балів, на кількість тем навчальних занять та додавання балів за виконання індивідуальних завдань (10 балів). Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента – 200. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент при вивченні дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” – 12 балів, на кількість тем у модулі (10). Отримання мінімальної кількості балів за модуль (120 балів) є обов’язковою умовою для виставлення оцінки «зараховано». Мінімальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента – 120.

На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення вивчення теми заняття, викладач навчальної групи оголошує суму балів, яку кожен студент групи набрав за результатами поточного контролю. Студент отримує оцінку “зараховано”, якщо він не має пропусків навчальних занять і набрав кількість балів не меншу, ніж мінімальну; оцінку “не зараховано” – якщо студент має невідпрацьовані пропуски практичних занять чи лекцій, або сумарна кількість балів за поточний контроль менша, ніж мінімальна.

Студенти, які отримали оцінку “не зараховано”, після відпрацювань пропущених занять в обов’язковому порядку складають основні (базові) питання (усно або

письмово) з навчальної дисципліни під час індивідуально-консультативної роботи викладача відповідної академічної (семестрової) групи. Повторне складання заліку дозволяється не більше 2-х разів і здійснюється за направленням деканату.

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Всього оцінок	Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			екзамен	залік
	180 - 200	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	зараховано
	160 - 179	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	
	150 - 159	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	130 - 149	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	
	120 - 129	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	
	70 - 119	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	
	1 - 69	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	не зараховано

15. Методичне забезпечення

Для успішного оволодіння знаннями з дисципліни “Філософія” студентам пропонуються тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальні завдання, методичні рекомендації по вивченню тем семінарських занять, питання тестового контролю тощо. На кафедрі є методичний кабінет-бібліотека, де студенти мають змогу збирати матеріал і отримувати консультації для виконання своїх завдань, в тому числі — самостійної роботи.

16. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Андрущенко В.П. Вступ до філософії. Навч. посіб. – К., 2005.
2. Берко П., Держко І. Філософські проблеми медицини. – Львів, 2011.
3. Воронкова В.Г. Філософія: Навчальний посібник. – К. 2004.
4. Волинка Г.І. Історія філософії. Підручник. – К., 2006.
5. Кизыма В.В. Социум и бытие. – К., 2007.

6. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навч. посіб. за ред. Проф. Є.А. Подольської. – К., 2006.
7. Нікітін Л.Н. Вступ до філософії. Навч. посіб. – К., 2008.
8. Петрушенко В.Л. Філософія. Короткий навчальний словник: терміни і поняття. – Львів, 2008.
9. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. – Л. 2010.
10. Причепій Є.М. Філософія. Посібник. – Київ, 2001.
11. Сініцина А., Татарин Я. Філософія: науково-практичні орієнтири. – Івано-Франківськ, 2009.
12. Філософія. Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. / За ред. М.І. Горлача, В.Г. Кременя. – Харків, 2001.
13. Філософія // Підручник / За ред. М.І. Горлача, Є.М. Мануйлова. – Х., 2001.
14. Філософія. / Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. – К., 1997-2004.
15. Філософія. // Підр. для медич. вузів // За ред. М.В. Попова, О.О. Закордонця. – К.-Х., 2005.
16. Філософія: Підручник / Бичка І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін.. – 2-ге вид., стереотип. – К., 2002.
17. Щерба С.П. Філософія: Навчальний посібник. – К., 2007.
18. Ящук Т.І. Філософія історії. Курс лекцій. Навч. посіб. – К., 2004.

Допоміжна

1. Августин Аврелій. Сповідь. – К., 1997.
2. Аристотель. Етика. – М., 2004.
3. Онтологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку / за наук. ред. А.С. Синиці. – Львів, 2014.
4. Дахній А. Нариси історії західної філософії XIX-XX ст.: навч. посібник. – Львів, 2015.
5. Кондзьолка В. Нариси історії античної філософії. – Львів, 1993.
6. Ортега-и-Гассет Х. Восстание мас. – м., 1991.
7. Паскаль Б. Мысли. – М., 1995.
8. Пашук А. Нариси з історії філософії середніх віків: підручник. – К., 2007.
9. Пашук А. Філософський світогляд Івана Франка. – Львів, 2007.
10. Платон. Діалоги. – К., 1999.
11. Поппер К. Открытое общество и его враги. – М., 1992.
12. Сенека. Моральні листи до Луцилія. – К., 2005.
13. Сковорода Г. Твори в двох томах. Том 1. – К., 2005
14. Хайдеггер М. Бытие и время. – Харьков, 2003.
15. Ясперс К. Смысл и назначение истории. М., 1991.

17. Інформаційні ресурси

1. <http://www.gumer.info/>
2. <http://krotov.info/>
3. <http://platon.net/>
4. <http://pidruchniki.com/>